

De korte Frihedsstraffes Betydning og Værd.

Bonneville de Marsangy: La récidive est la pierre de touche tout à la fois des lois pénales et du système pénitentiaire.

Modens lunefulde Vind bringer ikke sjelden til de nordiske Kyster ny europæiske Produkter, der egentlig slet ikke passe til vore Breddegrader. Det kan jo være slemt nok, naar det drejer sig om Hatte og Frakker, men endnu værre bliver det, naar det gælder Ideer og Anskuelser.

Saaledes har vi f. Ex. i de senere Aar faaet importeret med Stempel fra de bedste, udenlandske Værksteder den Anskuelse, at de korte Frihedsstraffe ere ikke blot unyttige, men ligefrem skadelige*), et Postulat, som det vistnok nu er Øjeblikket til at betragte noget nøjere.

Kan de for det første undværes? Man henviser i saa Henseende for de ganske unges Vedkommende til Tvangsopdragelse, for de ældres til de betingede Straffedomme. Dette slaar imidlertid ikke til. For det første er der jo en Del Mennesker, paa hvem de betingede Domme efter deres Princip fornuftigvis ikke kan anvendes, nemlig Recidivisterne, og dernæst er der selv blandt de 1ste Gang dømte

*) Se f. Ex. Forhandlingerne paa Dansk Kriminalistforenings 3die Aarsmøde 1903 S. 2 ff. og nærværende Hefte S. 181.

en Del, paa hvem man efter deres personlige Habitus heller ikke kan anvende dem, navnlig saadanne, hvis Forbrydelses hele Karakter, skønt de ikke før ere straffede, dog har et professionelt Anstrøg, og alle Love om betingede Straffedomme indeholde da ogsaa Kauteler i disse og flere Henseender. Selv om de imidlertid alle kunde faa betingede Domme, er man jo lige nær, naar Betingelsen overtrædes ved ny Forbrydelse, dersom man ikke vil gaa saa vidt i alle saadanne Tilfælde at idømme en længere Frihedsstraf, en Konsekvents, som man dog næppe vil tage, og med Rette.

Lige saa lidt nemlig som de korte Frihedsstraffe kan undværes i Praxis, lige saa lidt bør de undværes, thi uden dem kan man ikke tildele Forbryderen den Tilrettevisning, den Tugtelse eller hvad man maatte foretrække at kalde det, som just han trænger til, ikke mere og ikke mindre, og det er jo netop det, som den moderne Straffelovgivning og Strafudøvelse tilstræber. For A. er det tilstrækkeligt, at han opdages og faar en Dragt Prygl eller en Formaning af sine Forældre, B. har prøvet dette før og behøver nu en Irettesættelse af Politiet eller Dommeren for at blive sig fuldt bevidst, hvad det er for en farlig Vej, han er inde paa, C. maa have stillet sig dette levende for Øje gennem nogle Dages Fængsel, og D., E., F. og G. behøve 1, 2, 3 eller 4 Maaneder for at samle deres Tanker, se tilbage paa deres Livs gode og onde Dage, udkaste sig en Fremtidsplan og fæstnes i de gode Forsætter osv., og det er af afgørende Betydning, at hver enkelt faar, hvad han trænger til just i det Øjeblik, da for lidt eller for meget kan ødelægge ham paa den ene eller anden Maade.

Naar de korte Frihedsstraffes Angribere derhos gøre gældende, at man ikke kan forbedre et Menneske eller forandre dets Karakter i Uger eller Maaneder, saa viser dette Argument kun Mangel paa Kendskab til Forbryderverdenens Begyndere, dem, om hvem det her fortrinsvis drejer sig. Det er nemlig som Regel slet ikke en gennemgribende Karakterforandring, som de trænge til, det er en kraftig, mo-

ralsk Opstrammer, en legemliggjort Advarsel, et uforglemmeligt Memento, og dertil er Tidens Længde ikke det afgørende. — Mange af os har dog i vort Liv oplevet at begaa Fejl, hvis Konsekventser for os selv eller andre har faaet os til med Livsvirkning at beslutte: dette gør jeg aldrig mere, eller paa anden Maade i Løbet af ganske kort Tid modtaget stærke og bestemmende Indtryk. — Noget saadant er det, de korte Straffe skal udrette, og hvorfor skulde de ikke kunne det?

Ganske uopsykologisk vilde det derfor være at bortkaste disse Straffe, selv om intet bestemtere kunde oplyses om deres Virkninger, og ganske uforsvarligt bliver det, naar hensés til, hvad der herom kan godtgøres fra vort eget Land, som ganske særlig paa Recidiviststatistikens Omraade kan hævde sig en 1ste Plads i Europa.

Herom erfares nemlig af det nys af det danske statistiske Bureau udgivne Tabelværk*), at Recidivet for de 4496 mandlige Begyndere, som i Aarene 1897—1900 straffedes med korte Frihedsstraffe (d. v. s. for c. 95 %'s Vedkommende: Fængsel paa Vand og Brød fra 5 til 6 × 5 Dage uden Arbejdstvang), indtil Aar 1905 har udgjort 27,38 %**), medens Recidivet for Begyndere, der i samme Tidsrum straffedes med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar, udgjorde 26,33 %. Alle Straffe under 2 Aar udvise med andre Ord paa det nærmeste det samme Recidiv, og først naar Begynderstraffen har været 2 Aar og derover, bliver Recidivprocenten kendelig mindre.

Muligvis vil man i Fremtiden naa til Straffe, der give et ringere Recidiv, ja, maaske vil den alt nu indførte Arbejdstvang ved de korte Frihedsstraffe have dette til Følge, men selv med de forannævnte Resultater for Øje maa al Tale

*) Udførlig anmeldt i Tidsskriftets forrige Hefte Side 39 ff.

**) Nærværende Forf. beregnede i 1903 paa et numerisk og lokalt mere begrændset Grundlag Recidivet for disse Straffe netop til 27 % (Tidsskriftets Bd. 26, S. 2 ff.).

om disse Straffes Unyttighed for Danmarks Vedkommende falde til Jorden; paa ingen Maade — hverken i og for sig betragtede eller i Sammenligning med de længere Straffe — kan de mere siges her at have »spillet Fallit«. De Konkursboer, der give en saa høj Dividende, kan i alt Fald efter de moderne Love gøre Krav paa en Tvangsakkord, og en saadan bliver man sikkert ogsaa nødt til at indrømme disse saa grundløst miskendte Straffe.

S. Grundtvig.
